

La novel·la *El capità Mikhalis* de Nikos Kazantzakis portada al cinema

Protothema

Traducció: Jaume Almirall

El 21 de desembre de 2023 es va estrenar *El capità Mikhalis*, pel·lícula de producció grega basada en la cèlebre novel·la homònima de Nikos Kazantzakis. Pocs dies abans, el 16 d'aquell mes, la revista digital Protothema.gr en publicava una ressenya, que presentem aquí en traducció; l'original es podrà consultar a través del següent enllaç: <https://www.protothema.gr/culture/article/1446714/o-kapetan-mihalis-to-paraskinio-tis-neas-tainias-deite-video-kai-fotografies/>

Cartell oficial de la pel·lícula
Imatge: The Film Group

Guió, direcció i producció: Kostas Kharalambus
Principals intèrprets: Emílios Khilakis (capità Mikhalis), Panagiotis Bugiuris (capità Polixinkis), Alekos Sissovitis (Nurí Bei), Loukia Mikhelopulu (Vangelió), Jenny Kazaku (Eminé)
Música: Kostas Kharitatos
Fotografia: Katerina Marangudaki
Muntatge: Khristos Tsúmbelis
Distribució: The Film Group
Durada: 110 minuts

Creta, 1889, l'any de la revolució. El personatge central és el Capità Mikhalis, un cretenc intransigent, que es vestirà de negre i no s'afaitarà fins que Creta no sigui alliberada. Tanmateix, des del moment que coneix Eminé, la dona del seu germà de Nurí Bei, el seu germà de sang, el domina un dimoni. La temptació no el deixa tranquil i el desvia d'allò que considera un deure sagrat, l'alliberament de Creta de mans dels turcs. Les coses aviat es compliquen i esclata una nova rebel·lió, que canviarà per sempre les vides de tots els personatges.

El director i guionista de la pel·lícula, Kostas Kharalambus, subratlla: «Cada poble té les seves particulars característiques i la seva pròpia identitat. Aquesta particular empremta cel·lular emergeix i cobra relleu dins les obres espirituals dels grans creadors, els quals tenen d'imprimir-la i donar-la a conèixer. Indiscutiblement i més enllà de qualsevol discrepància, Kazantzakis va ser aquell creador universal que va vestir amb paraules la nostra identitat grega. Aquella identitat que emergeix dins les nostres cèl·lules i ens fa distints i únics en els Balcans i en el món. Aquesta identitat troba la seva impressió més minuciosa i més plena en el Capità Mikhalis. I aquí rau l'atemporalitat del llibre: aquest heroi de l'obra kazantzakiana homònima carrega tots els nostres distintius positius i negatius. Tota la glòria i la follia que ens envolta. El Capità Mikhalis és un llibre que parla del nostre ADN únic, que és capaç de guiar-nos tant cap a la conquesta més exímia com també al nostre més obcecat desastre.»

El personatge principal, el Capità Mikhalis, cobra vida per obra d'Emílios Khilakis. L'actor va tenir el seu primer contacte amb el llibre de Nikos Kazantzakis a l'edat de 16 anys, i segons declara ell mateix, va quedar fascinat pel sentit del deure del personatge homònim, per l'escisió entre l'amor i la lluita dels cretencs per l'alliberament. Recentment es va fer càrrec de la gravació del llibre per a la seva conversió en audiollibre, i poc després, el març del 2022, va acceptar la proposta per al paper que li va fer el director de la pel·lícula, Kostas Kharalambus.

Jenny Kazaku en el paper d'Eminé.
Imatge: Manolis Metzakis

El paper d'Eminé, la dona que roba el cor del Capità Mikhalis, l'interpreta Jenny Kazaku, en la seva primera interpretació cinematogràfica. Parlant del personatge d'Eminé, la jove actriu la descriu com una revolucionària, molt més avançada que no la seva època; una

dona enèrgica que busca la manera de sobreviure en una societat en la qual les dones no tenien els drets que tenen avui.

El rodatge de la pel·lícula es va realitzar íntegrament a Creta, i més exactament a tot el llarg de la topografia cretenca, ja que es van rodar escenes en més de 40 indrets, que es troben de l'un a l'altre extrem de l'illa i en totes quatre unitats regionals. Per a les necessitats de l'ambiciosa producció, que representa fidelment l'època, es van construir decorats en quatre indrets de Creta, es van confeccionar més de dos-cents uniformes, es van llogar mil vestits, masculins i femenins, i es van crear del no res cent vuitanta armes, sabres i canons de l'època.

Com senyala el creador de les armes, Nikos Vlachópulos, trobar les armes no és un assumpte fàcil. En les produccions americanes és fàcil trobar armes per als rodatges, però a Europa i particularment a Grècia la situació enrevessada. Per a les necessitats de la pel·lícula es van fabricar 60 còpies de fusell del tipus Peabody Martini, 20 sabres (*giatagània*), 20 ganivets cretencs, 20 cartutxeres i 1.000 cartutxos, i després sis mesos de treball incessant va subministrar a la producció més de 20 fusells autèntics, i encara uns altres de càrrega anterior, del segle XIX.

Al cap d'un any, l'escenògraf i responsable de vestuari de la pel·lícula, Savas Paskhalidis, en un taller especialitzat, va reunir 700 peces de vestir i material d'escenografia dels cretencs que va reunir en determinats llocs de cada regió que havien cedit l'administració regional de Creta i els ajuntaments per a les necessitats de la producció.

Per a les escenes de batalles, que constitueixen una part important de la pel·lícula, es va tenir una especial cura i exactitud en els detalls de la guerra de l'època, de les armes i de les pràctiques que utilitzaven els antagonistes, grecs i turcs. L'objectiu era acostar-se a la grandiositat i versemblança de produccions anàlogues de l'estranger i que la pel·lícula constituís un punt de referència per a produccions del país i en aquest sector.

També va ser emocionant la participació de la gent del país en la producció. La contribució i la passió dels 1.800 cretencs en total que van participar en papers principals i secundaris es va demostrar d'importància decisiva per a la impecable filmació del guió i per a la imatge final de la pel·lícula.

Una escena de la pel·lícula
Imatge: The Film Group